

ERDÉLYI ÖRMÉNY GYÖKEREK füzetek

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület havonta megjelenő kiadványa

VI. évfolyam 61. szám

2002 március

„Emlékek nélkül, népeknek híre csak árnyék,,
(Vörösmarty Mihály)

A Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása tagszervezetei: a II., VI., IX. és XI. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzatok, valamint az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület

A Fővárosi Örmény Klub minden hónap 3. csütörtökén 17 órakor - hívtatott és hívtatlanul - mindenkit szeretettel vár a Budapest, V. Semmelweis utca 1-3. I. emeleti zeneterembe

Lapunk az interneten: www.magy-orm.axelero.hu honlapon.

Elektronikus levélcímünk (E-mail): magyar.ormeny@axelero.hu

„Őrizd meg a Te népedet békében...”

„Te, aki meghaltál a keresztfán, és legyőzted a halál hatalmát, bocsáss meg a Te elhunyt szolgálóidnak, mikor majd eljössz megítélni azt, amit Te alkottál hiba nélküli kezeddél.”

Keresztfá és feltámadás! Nagypéntek és Húsvét! A kettő elválaszthatatlan. Az életünk is kettős. Az említett két ünnep ebben az évben március végére esik. Ősi örmény szokás szerint a nagy ünnepek másodikon napján az elhunytakról is megemlékeznek. Helyénvaló hát a könyörgés elhunytjainkért is.

Dr. Sasvári László

* * *

Pomogáts Béla

Ady és Erdély

Ady Endre gondolkodását és költészetét, politikai nézeteit és közírói tevékenységét nem lehet Erdély nélkül megérteni. Ő maga a Partium öntudatos szülője, a „vén Szilágy” patriótája, Nagykároly és Zilah neveltje volt. Verseiben és más írásaiban nem egyszer idézte fel szülőföldjének természeti és emberi világát, kultúráját és történelmét. Ennek a szülőföldnek, Érmindszent környékének minden apró mozzanatát a költészet tárgyává, sőt mitikus tárggyá tette. Ahogy sokat idézett versében: a *Séta a bölcső-helyem* körül címűben is. Ebben a versben a hajdan volt Bence (bencés?) kolostor régen elnémult harangját szólaltatta meg újra, a „száraz, szomorú, repedt” Ér, az „ős dicsőségű Kraszna-árok” holt virágaira mutatott, a „truk horda dúlta” Kótó falu legendáját idézte, majd közvetlenül szülőfaluját szólította meg:

*„Ez itt a falu, az én falum,
Innen jöttem és ide térek.
Mindszentnek hívják hasztalan,
Mert minden gonosz rajta van,
S itt, jaj, átkos, fojtó az élet.”*

„Átkosnak, fojtónak” érezte történelem alá süllyedt, mindentől elhagyott szülőföldjének életét, ilyennek látta a szilágysági, partiumi tájat, amelyet nem egyszer elátkozott, és még többször dicsőített. Hiszen az „a föl-földobott kő”, amelyhez másik híres versében önmagát hasonlította, nemcsak Magyarországra hullott mindig vissza, hanem közelebről a Szilágyságra is, ahová a költő valami ősi ösztöntől és nem közönséges ragaszkodástól vezérelve Párizsból is, Budapestről is mindig vissza- és visszatért. A szülőföld ilyen módon - sokan beszéltek már erről - Ady költői világában mitikus természetet és jelentőséget kapott; ilyen mitikus költői holdudvar övezte a tágasabban értelmezett szülőföldet is, amelynek a Szilágyság, a Partium csak mintegy elővidéke volt. Erdélyre gondolok, amelyet Ady mindig saját szűkebb hazájának tekintett, kifejezésre juttatva költészetében és prózai vallomásaiban egy „erdélyi patrióta” érzéseit.

A szülőföld iránti hűséget egészítette ki és tette teljessé a családi hagyományok iránt kinyilvánított elkötelezettség. A költő mindig önérzetesen beszélt arról, hogy származása a történelmi Partiumhoz, illetve